

Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про
Національну поліцію» щодо особливостей соціального захисту членів сім'ї
поліцейського, який під час виконання службових обов'язків, пов'язаних із
здійсненням завдань і повноважень поліції, загинув (помер) чи визнаний
судом безвісно відсутнім або зник безвісти за особливих обставин»
*(реєстр. № 13649 від 15.08.2025)**

***Анотація.** В інформаційній довідці представлено результати аналізу пропозицій, передбачених законопроектом «Про внесення змін до Закону України «Про Національну поліцію» щодо особливостей соціального захисту членів сім'ї поліцейського, який під час виконання службових обов'язків, пов'язаних із здійсненням завдань і повноважень поліції, загинув (помер) чи визнаний судом безвісно відсутнім або зник безвісти за особливих обставин» (реєстр. № 13649 від 15.08.2025).*

***Ключові слова:** соціальний захист; члени сім'ї поліцейського; соціальні гарантії; правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.*

Вступ.

За будь-якого правового режиму держава зацікавлена у підтримці публічної безпеки та порядку, забезпеченні охорони прав і свобод людини та протидії злочинності. Надання поліцейських послуг у цих сферах та мінімізація кількості небезпечних суспільних явищ віднесені законодавством України до завдань поліції.

Запроваджений в Україні правовий режим воєнного стану передбачає розширення й надання державним органам влади, у тому числі поліції, додаткових повноважень¹, які безпосередньо пов'язані з національною безпекою та обороною. Так, в умовах воєнного стану поліцейські залучаються до: виконання завдань із підтримання публічної безпеки і порядку під час комендантської години; проведення стабілізаційних заходів на деокупованих територіях; здійснення у взаємодії зі Збройними Силами України боротьби з диверсійно-розвідувальними силами агресора тощо.

Основна частина.

Національна поліція України є одним з органів виконавчої влади, що входять до сектору безпеки і оборони². Ризики життю і здоров'ю поліцейського під час виконання ним завдань, зокрема в ході відсічі збройній агресії проти України, у складі підрозділів особливого призначення значно зростають. У зв'язку з цим потребують удосконалення окремі аспекти законодавчого регулювання соціального

¹ Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19?find=1&text=%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%86%D1%96%D1%8F#Text>

² Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>

захисту членів сімей поліцейських. Правовим підґрунтям для поширення окремих соціальних гарантій на членів сімей поліцейських є положення статті 17 Конституції України, згідно з яким держава забезпечує соціальний захист громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей³.

Із метою підвищення рівня соціального захисту членів сім'ї поліцейського розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Національну поліцію» щодо особливостей соціального захисту членів сім'ї поліцейського, який під час виконання службових обов'язків, пов'язаних із здійсненням завдань і повноважень поліції, загинув (помер) чи визнаний судом безвісно відсутнім або зник безвісти за особливих обставин» (реєстр. № 13649 від 15.08.2025) (далі – законопроект), положеннями якого пропонується: доповнити Закон України «Про Національну поліцію» (далі – Закон) новою статтею 93¹ щодо права на пільги, гарантії та компенсації, визначені цим Законом, для членів сім'ї поліцейського, який під час виконання службових обов'язків, пов'язаних із здійсненням завдань і повноважень поліції, загинув (помер) чи визнаний судом безвісно відсутнім або зниклим безвісти за особливих обставин; внести зміни до статті 95 Закону щодо медичного забезпечення й медичного обслуговування членів сім'ї поліцейського та до статті 103 Закону щодо навчання дітей поліцейських, які під час виконання службових обов'язків, пов'язаних із здійсненням завдань і повноважень поліції, загинули (померли) чи визнані судом безвісно відсутніми або зниклими безвісти за особливих обставин.

Розглянувши законопроект, вважаємо за доцільне зазначити таке.

Через повномасштабне військове вторгнення кількість зниклих безвісти українців, зокрема поліцейських, зросла. Оскільки частиною четвертою статті 5 Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин»⁴ визначено, що члени сім'ї особи, зниклої безвісти за особливих обставин, мають право на соціальний захист у порядку, визначеному законодавством, гарантії соціального захисту членів сімей поліцейського, який під час виконання службових обов'язків, пов'язаних із здійсненням завдань і повноважень поліції, загинув (помер) чи визнаний судом безвісно відсутнім або зниклим безвісти за особливих обставин, потребує врегулювання на рівні Закону України «Про Національну поліцію».

З урахуванням зазначеного, вважаємо, що положення законопроекту щодо підвищення рівня соціального захисту членів сім'ї поліцейського, який під час виконання службових обов'язків, пов'язаних із здійсненням завдань і повноважень поліції, загинув (помер) чи визнаний судом безвісно відсутнім або зниклим безвісти за особливих обставин, є способом реалізації соціальних гарантій, передбачених

³ Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

⁴ Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин : Закон України від 12 липня 2018 року № 2505-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2505-19#Text>

Конституцією України, тому в назві нової статті 93¹ «Особливості соціального захисту членів сім'ї поліцейського...» Закону (у редакції законопроекту) та в назві самого законопроекту слово «особливості» доцільно змінити на слово «гарантії».

Зауваження техніко-юридичного характеру.

Із метою забезпечення єдності термінології, що застосовується в законодавстві, вважаємо за доцільне у положеннях розділу I законопроекту, а також у назві законопроекту словосполучу «зник безвісти» змінити на словосполучу «зниклий безвісти» відповідно до Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин».

Висновки.

Урахування зазначених зауважень дозволить уникнути ризику термінологічної неузгодженості положень законопроекту із Законом України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин».

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*